

FOTO: Alexander Mahmoud / DN / Scanpix

Farligare innanför murarna när ensamarbetet ökar

En rapport från SEKO februari 2012.

Ny undersökning från SEKO

Kraftig ökning av hot och våld inom Kriminalvården

Förekomsten av hot och våld mot anställda inom Kriminalvården fortsätter att öka – trots myndighetens omfattande investeringar i tekniska säkerhetslösningar. Det visar en ny medlemsundersökning från SEKO.

SEKO har låtit Novus Opinion ställa ett antal frågor om arbetsmiljö och säkerhet till 1.000 medlemmar inom Kriminalvården. En sammanställning av enkätsvaren visar på en allvarig utveckling vad gäller säkerhetsläget på landets anstalter och häkten. En kort sammanfattning av undersökningen visar följande:

Hot och våld allt vanligare

- En majoritet av medlemmarna (54 procent) har under det senaste året varit utsatt för våld eller hot om våld på arbetet. Det är en ökning med 12 procentenheter jämfört med förra året.
- Varannan upplever förekomsten av hot och våld mot personalen allvarligare i dag än för ett år sedan.

Mer administration och mindre vård

- Sex av tio upplever att de lägger mer tid på administrativa arbetsuppgifter än klientnära arbetsuppgifter i dag jämfört med för ett år sedan.
- Åtta av tio upplever att de själva måste prioritera bland arbetsuppgifter när tiden inte räcker till.
- En klar majoritet upplever att det under större delen av arbetspassen inte finns någon närvarande kriminalvårdsinspektör (kriminalvårdsinspektör = ansvarig chef och beslutsfattare).

Tidspress leder till ökat risktagande

- Två av tre upplever att de inte har tid att läsa in sig på nya säkerhetsrutiner, instruktioner och riskbedömningar.
- En klar majoritet upplever att de åsidosätter säkerheten för att hinna med alla arbetsuppgifter.

Riskfyllt ensamarbete har blivit vardag

- Varannan medlem upplever att ensamarbete med klient har ökat det senaste året.
- Situationer liknande den tragiska dödsmisshandeln av en kriminalvårdare i Flemingsberg är inte ovanliga. Två av tre upplever att det dagligen förekommer sådana riskfulla situationer där kriminalvårdare är ensamma med intagna på den egna arbetsplatsen. Ytterligare 20 procent uppger att det förekommer sådana situationer varje vecka.

Stora brister kring förebyggande säkerhetsarbete

- Sex av tio säger sig ofta sakna kännedom om säkerhetsläget på den egna avdelningen när ett arbetspass börjar.
- Bara varannan säger sig ha deltagit i en beredskapsövning det senaste året.
- Sju av tio svarar nej på frågan om huruvida den nya tekniken gör arbetet tryggare.

Samband mellan personaltäthet och säkerhet

SEKO har under en lång tid påpekat brister gällande arbetsmiljö och säkerhet inom Kriminalvården. Resultatet från den här undersökningen visar att verkligheten faktiskt är värre än vad vi känt till.

Frågan är varför läget är så allvarligt. Enligt SEKO är svaret enkelt: det finns ett tydligt samband mellan personaltäthet och säkerhet. Och medan Kriminalvården envist hävdar att personaltätheten ökat, påstår vi lika envist motsatsen. Antalet kriminalvårdare ”på golvet” har minskat. En stor del av vårdarnas arbetstid ägnas numera åt administration och skrivbordsarbete. Att så är fallet visas med all tydlighet i denna enkätundersökning i och med att de svarande säger sig lägga allt mer tid på administrativa arbetsuppgifter och allt mindre tid på arbete nära de intagna.

Parallellt med utvecklingen av färre vårdare nära de intagna har Kriminalvården satsat stora resurser på investeringar i tekniska säkerhetslösningar. Det handlar om exempelvis utökad kameraövervakning, avancerade passersystem, larm och skalskydd i form av murar och stängsel. SEKOs uppfattning är att dessa investeringar inte har främjat personalens säkerhet. Kameror är bra på att dokumentera – men de är dåliga på att ingripa.

Färre mänskliga kontakter ger farliga intagna

Klimatet inom Kriminalvården blir allt hårdare och kallare. När mänskliga vårdare ersätts med teknisk säkerhet leder det till en ökad isolering mellan personal och klienter. Det är en utveckling som leder till ökad frustration bland de intagna och därmed också en farligare miljö. I förlängningen innebär det att personalens förutsättningar att hjälpa de dömda att anpassa sig till ett liv utanför murarna försämras.

SEKOs medlemmar berättar om hur klienter föredrar de häkten som har toalett utanför cellen framför de som har toalett i cellen. Förklaringen är att toalett utanför cellen ger lite mer kontakt med vårdarna. Andra medlemmar berättar om hur transportererna mellan Kriminalvårdens enheter kommit att bli ett vattenhål för de intagna därför att de innebär sociala kontakter med vårdare. Ytterligare vittnesmål handlar om hur det oprovcerade våldet från intagna har ökat: ”Det har blivit som en ventil att slå till en vårdare”.

SEKO kräver förbud mot ensamarbete

SEKO menar att resultatet av denna undersökning leder fram till en oerhört viktig slutsats: det går inte att ersätta människor med teknik. Kriminalvårdare kan inte bytas mot högre murar och fler övervakningskameror. Förbundet ställer ett tydligt krav på Kriminalvården:

► *Stoppa ensamarbetet!*

Fakta Kriminalvården och SEKOs medlemmar

SEKO – Facket för Service och Kommunikation – har ungefär 4.000 medlemmar inom Kriminalvården. De arbetar på anstalter, häkten, inom transportjänsten och frivården.

SEKO's medlemmar inom kriminalvården om säkerheten

1 december 2011

Projekt 10410 © Novus

Bakgrund:

Efter den tragiska dödsmisshandeln av en kriminalvårdare i Flemingsberg har den personliga säkerheten för kriminalvårdare diskuterats i media. SEKO som organiserar de flesta inom kriminalvården har under en längre tid uppmärksammat säkerhetsproblem och brister i arbetsmiljön.

För att kartlägga hur säkerhetsläget är inom kriminalvården har SEKO bland annat genomfört denna undersökning bland 1000 medlemmar som arbetar inom kriminalvården.

Huvudparten av intervjuerna har genomförts med hjälp av en webbenkät, en del svar har lämnats på pappersenkät som scannats in och slutligen har vi kompletterat med telefonintervjuer bland medlemmar där e-postadress saknats.

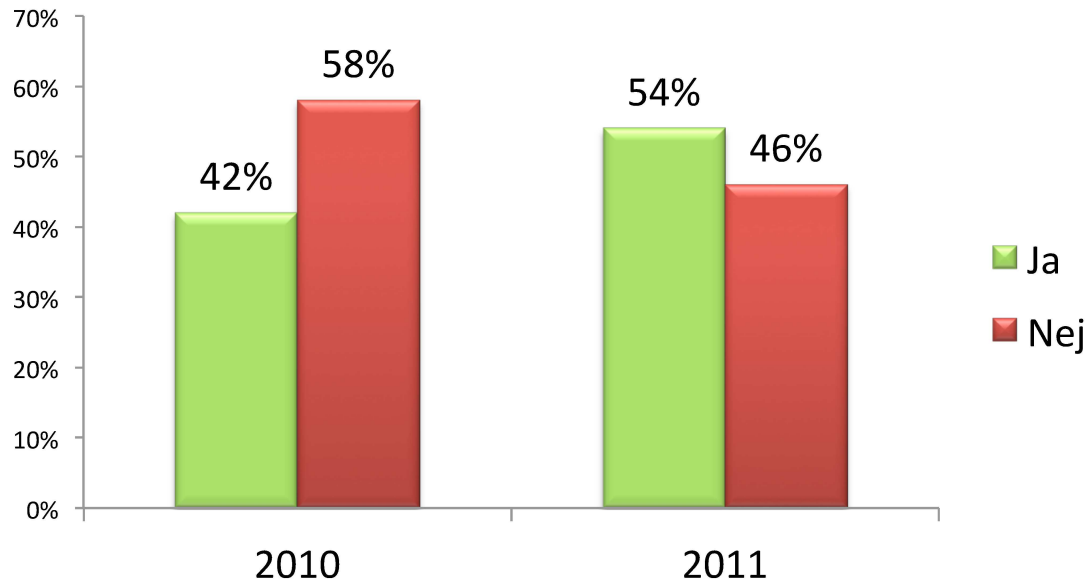
Om undersökningen

- **Uppdragsgivare:** SEKO
- **Målgrupp:** Undersökningen genomfördes bland SEKOs medlemmar inom kriminalvården
- **Urval:** Yrkesverksamma som arbetar inom kriminalvården och som organiseras av SEKO.
- **Fältperiod:** 28 oktober- 29 november 2011
- **Insamlingsmetod:** Webbintervjuer, postala enkäter samt telefonintervjuer
- **Antal intervjuer:** Totalt 1000 genomförda intervjuer.
- **Ansvarig fältledare på Novus:** Fredrik Nilsson

En majoritet av medlemmarna har det senaste året varit utsatt för hot eller våld på arbetet. En ökning med 12 procentenheter.

Har du under det senaste året varit utsatt för hot eller våld på arbetet?

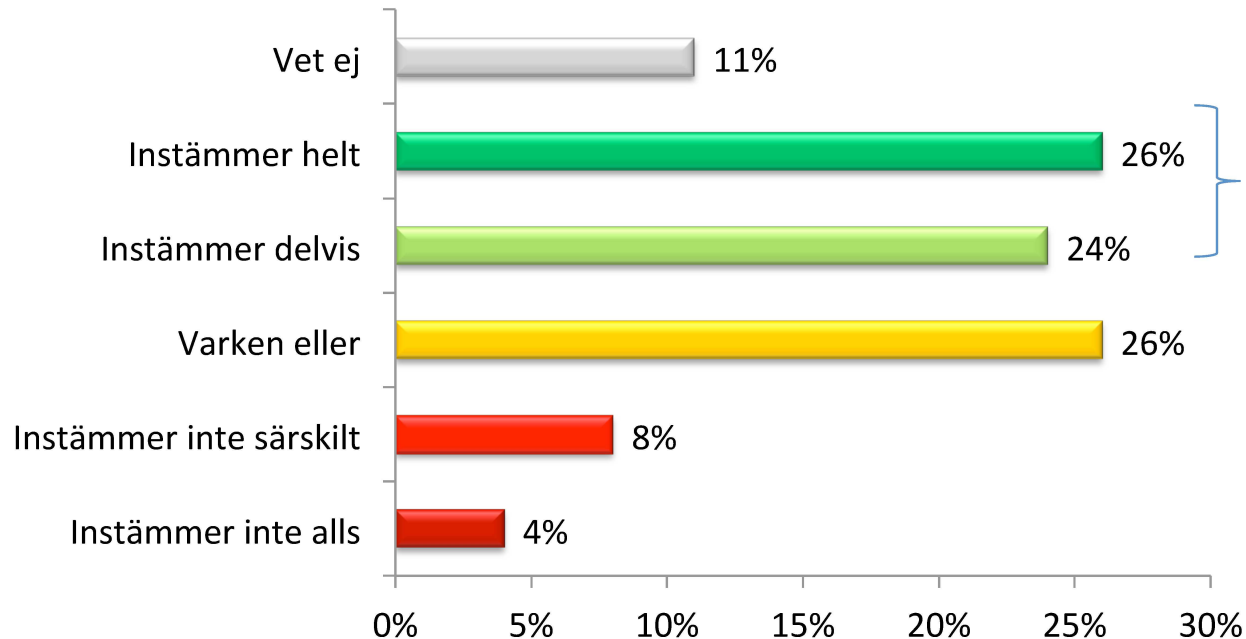

Varannan medlem upplever att förekomsten av hot och våld mot personalen är vanligare idag än för ett år sedan.

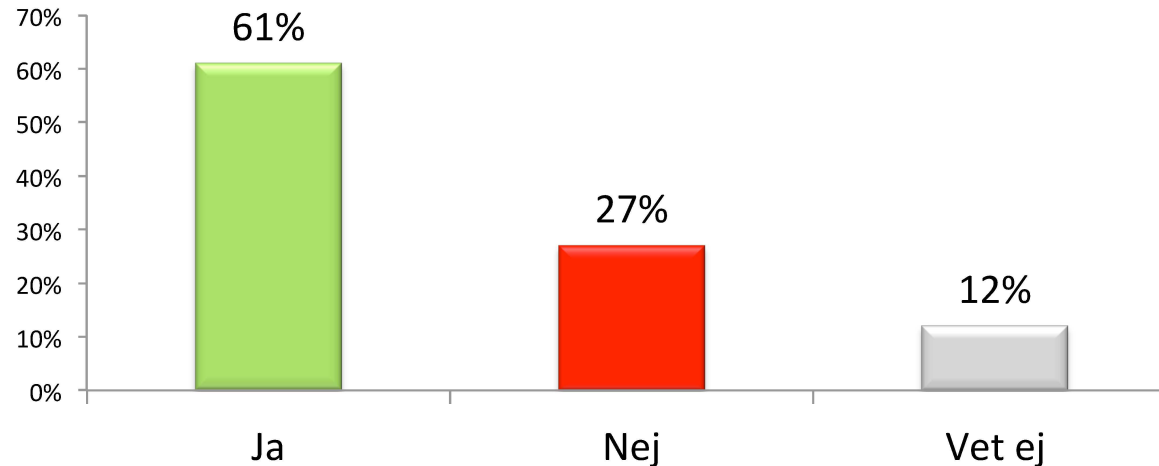
I vilken utsträckning instämmer du i följande påstående?
Jag upplever att förekomsten av hot och våld mot personalen är vanligare i dag än för ett år sedan

Sex av tio upplever att de idag lägger mer tid på administrativa uppgifter än klientnära uppgifter jämfört med för ett år sedan.

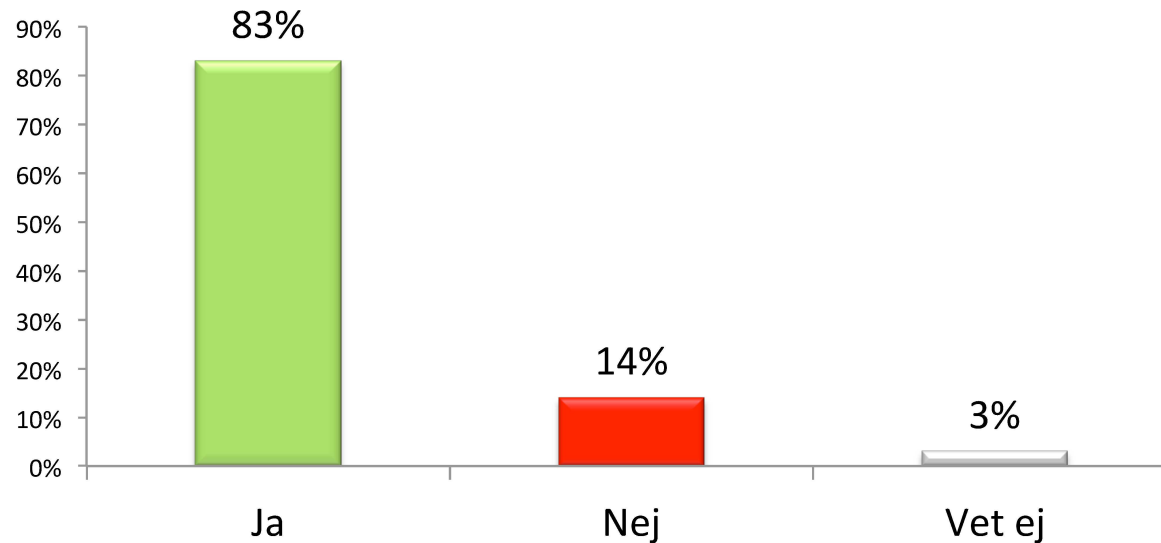
Upplever du att du lägger mer tid på administrativa arbetsuppgifter än klientnära arbetsuppgifter i dag jämfört med för ett år sedan?

Åtta av tio upplever att de själv måste prioritera bland arbetsuppgifter när tiden inte räcker till.

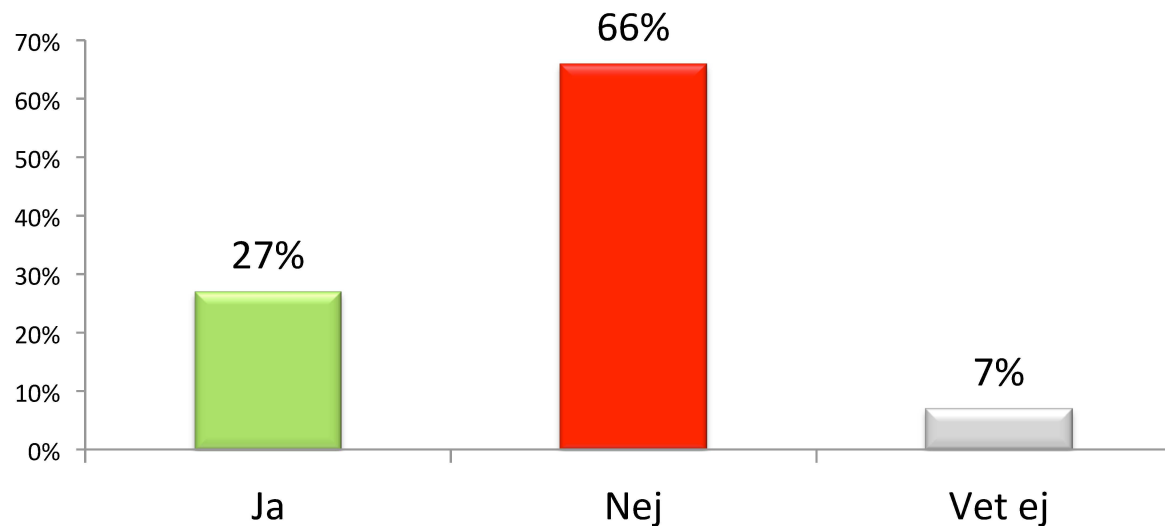
Upplever du att du själv måste prioritera bland arbetsuppgifter när tiden inte räcker till?

Två av tre upplever att de inte har tid att läsa in sig på nya säkerhetsrutiner, instruktioner och riskbedömningar.

Upplever du att du har tid att läsa in dig på nya säkerhetsrutiner, instruktioner och riskbedömningar av klienter?

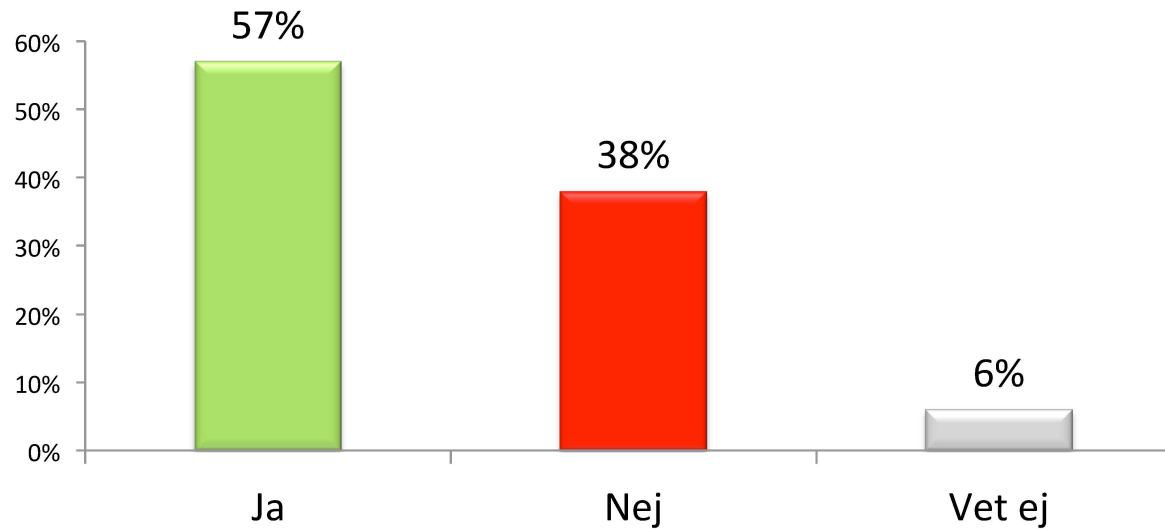

En klar majoritet uppger att det händer att de åsidosätter säkerheten för att hinna med alla arbetsuppgifter.

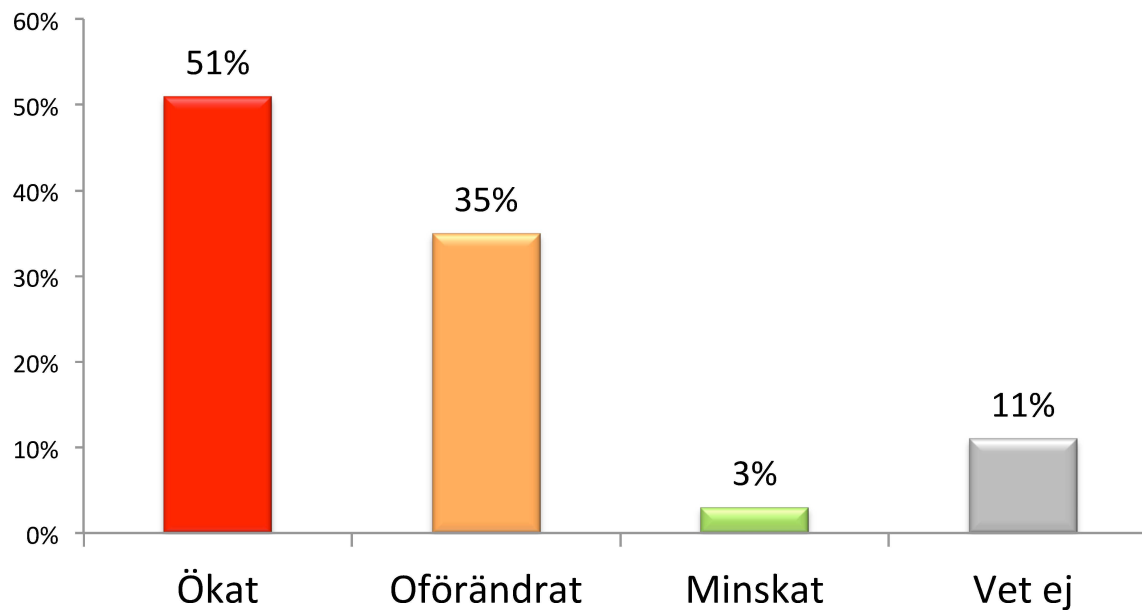
Händer det att du åsidosätter säkerheten för att hinna med alla arbetsuppgifter?

Varannan medlem upplever att ensamarbete med klient har ökat det senaste året.

Upplever du att ensamarbete med klient har ökat eller minskat under det senaste året?

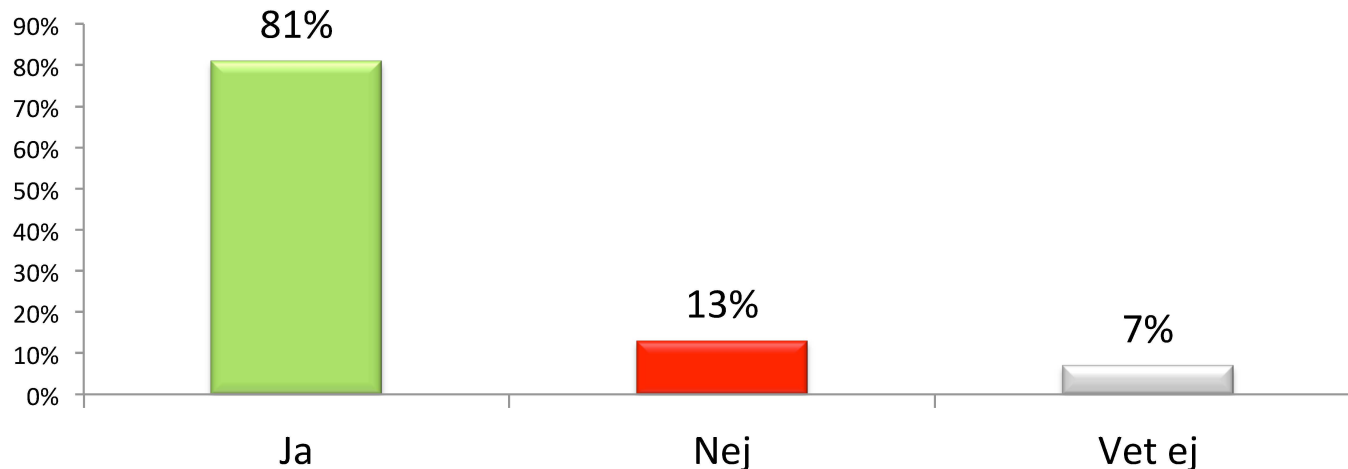

Åtta av tio upplever att det förekommer riskfulla situationer där kriminalvårdare är ensamman med intagna.

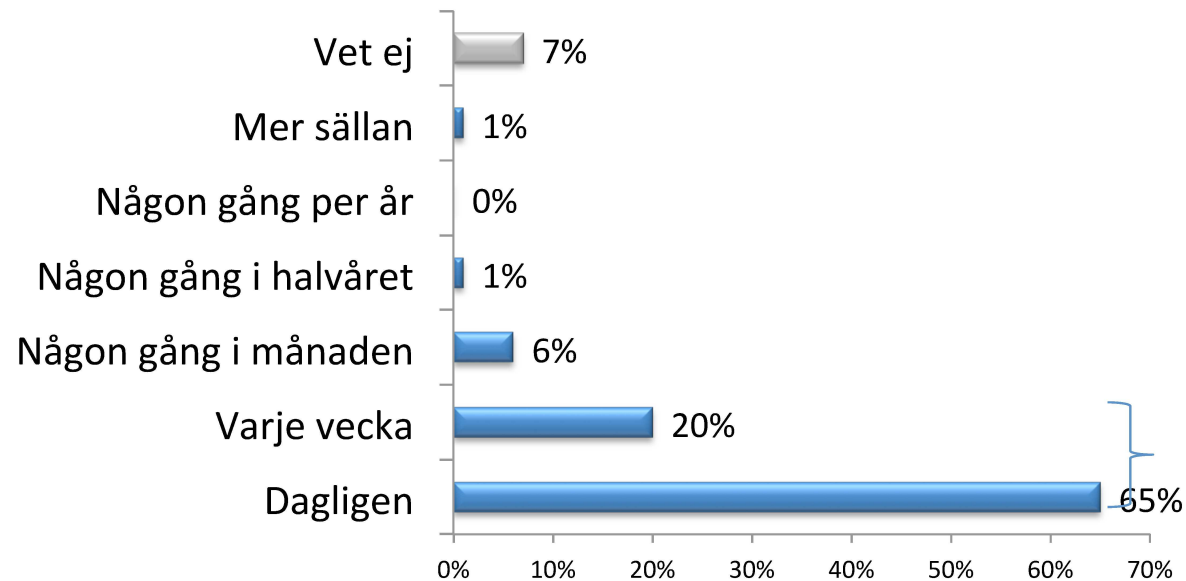
Efter den tragiska dödsmisshandeln av en kriminalvårdare i Flemingsberg har den personliga säkerheten för kriminalvårdare diskuterats.

Upplever du att det förekommer sådana riskfulla situationer, där kriminalvårdare är ensamman med intagna, på din arbetspl

 **Två av tre uppger att det förekommer riskfyllda situationer dagligen.
Ytterligare 20% uppger att det förekommer varje vecka.**

Hur ofta förekommer det riskfyllda situationer där kriminalvårdare är ensam med intagna?

Sammanfattning

- En majoritet av medlemmarna har det senaste året varit utsatt för hot eller våld på arbetet. En ökning med 12 procentenheter från förra året.
- Varannan upplever att hot och våld är vanligare idag jämfört med för ett år sedan.
- Allmänt verkar det råda en tidsbrist. Man gör mer administrativa uppgifter, man måste prioritera bland arbetsuppgifterna och man har inte tid att sätta sig in i säkerheten. Tidsbristen gör att man sidosätter säkerheten.
- Ensamarbetet med klient ökar samtidigt det senaste året.
- Det är mer regel än undantag att det dagligen förekommer riskfyllda situationer med ensamarbete tillsammans med intagna.
- Sammanfattningsvis kan man säga att tidsbristen gör att säkerheten åsidosätts och hot och våld ökar.